

Straatnieuws #14

OKTOBER 2013 > UITERSTE VERKOOPDATUM: 6 NOV 2013 > JAARGANG 18 > VASTE VERKOOPPRIJS: € 2,- (WAARVAN € 0,65 NAAR DE VERKOPER)

NU OOK VOOR REGIO
ROTTERDAM

Angelique Boas

Indianen- verhalen

KEURMERK
straat
krant

Bagage
verlengstuk
van de ziel
pag 8

Nieuw!

Voorpublicatie
Wegens geluk
gesloten
pag 19

€2,-

Angelique Boas draagt haar kennis van de Indiaanse traditie over aan andere Haagse vrouwen, tijdens zogenoemde Clan Mother-bijeenkomsten. “Vrouwen zijn de doorgevers: alles wordt geboren uit de vrouw, ook deze oude waarheid.”

tekst Hester Heite foto's Mylène Siegers

Angelique Boas deelt haar waarheid

> Wierook, new age-muziek, kristallen. Dat ruik, hoor en zie je als je op kousenvoeten het huis van Angelique Boas (61) in de Haagse wijk Leyenburg binnenstapt. ‘Casa Boas’ is anders dan de buurt, gevel en voordeur doen vermoeden. “Ik heb hier een muur doorgebroken, de ondervloer tevoorschijn gehaald en de muren gestript”, vertelt de binnenhuisarchitect en kunstenaar. “Ik luister naar wat het huis wil. Mijn interieur is heel strak, mijn kunst heel organisch. Ik denk dat mensen sowieso heel contrastrijk zijn, je moet beide kanten leven.” Angelique leeft vooral ook haar spirituele kant. “Maar ik ben alles behalve een zwever. Ik ben juist heel aards. Ik werk voor en vanuit alles wat onze aarde geeft, naar Indiaanse traditie van

Noord- en Zuid-Amerikaanse inheemse cultuur. De interesse daarvoor heb ik eigenlijk al vanaf mijn kindertijd. Ik heb altijd in Den Haag gewoond, ben geboren op de grens met Scheveningen. Maar ik denk dat ik niet voor het eerst op onze aarde ben.” Reïncarnatie? “Ik ben er altijd voorzichtig mee om daar over te praten, je wordt zo snel verkeerd geïnterpreteerd en als een soort zwever gezien.” Ook over haar gaven wijdt ze liever niet teveel uit. “Paranormaal? Ik denk dat iedereen dat wel is, voor mij is dat normaal. Toen ik vier jaar was, zag ik de aura van mijn moeder. Ik zei: ‘Ik zie je twee keer’. Toen gingen we naar de oogarts en kreeg ik een bril. Vanaf dat moment heb ik er een tijd lang niets meer over gezegd. En nog steeds zijn er vooroordelen. De spirituele wereld wordt wel steeds belangrijker en toegankelijker, maar nog heel voorzichtig. Er zijn heel veel dingen waar ‘we’ nog steeds weinig van afweten.”

Zoektocht

“De eerste helft van mijn leven was een grote zoektocht. Pas na de geboorte van mijn derde kind heb ik een avondopleiding tot interieur architect gevolgd aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Op mijn veertigste ben ik afgestudeerd. Vroeger had ik een heel ander leven, het tegenovergestelde van nu: veel materiëel. Het leven dat ik toen leidde strokte niet met mijn eigenlijke levensfilosofie. Het geestelijke is voor mij belangrijker, het materiële neem je niet mee als je doodgaat.” “Na mijn scheiding werd ik ziek. Toen ben ik al snel bij een Amerikaanse sjamaan uitgekomen wiens werk mij erg vertrouwd voorkwam. Dit was een groot keerpunt in mijn leven. Ik heb jaren les van hem gehad en heb uiteindelijk mijn eigen manier ontwikkeld hierin.”

Angelique mag naar de buitenwereld dan terughoudend zijn met het tentoonspreiden van haar spirituele

gaven, graag wil ze haar kennis van de Indiaanse traditie overdragen aan andere geïnteresseerde vrouwen. “Ik ben niet zozeer feministisch, maar ik ga wel uit van de kracht van de vrouw”, stelt ze. “Vrouwen zijn de doorgevers: alles wordt geboren vanuit de vrouw, zoals ook vanuit *Moeder Aarde*. In de Indiaanse cultuur wordt kennis mondeling doorgegeven van vrouw op vrouw. Het is geen missie en ik ben geen redder. Maar als er vrouwen zijn met dezelfde *drive*, dan wil ik graag mijn kennis aan ze doorgeven.” Dat doet ze tijdens *readings* en *healings*, maar vooral ook tijdens zogenoemde vrouwencirkels dan wel *Clan Mother*-ceremonies, een jaar durende workshop. Bij een *Clan Mother*-bijeenkomst zitten de vrouwen in een cirkel. “Ik begin elke cirkel met een praatstok: waarom ben je hier, wat is je bijdrage aan de cirkel? En er is een aantal totemdieren waarmee gewerkt wordt, om specifieke talenten en kwaliteiten te ontdekken en ontplooiën. Zo is ‘focus’ bijvoorbeeld een eigenschap van de arend. De ‘dertien originele *clan mothers*’, naar het boek van Jamie Sams, zijn archetypisch, symbolische spirituele leraren. “Ze leven niet, maar dragen alle dertien een levensles over waarheid en waarachtigheid in zich”, legt Angelique uit. “Er zijn er dertien, net als de dertien manen die een jaar telt. We werken een maan lang met het levensverhaal van een specifieke *clan mother*. De *clan mothers* leren ons waarheid zien, spreken, leven, enzovoort. Je kunt elk jaar verdiepen, net zo lang tot je zonder oordeel en vanuit het liefdevolle kunt leven.” De bedoeling van de vrouwencirkels is om aan jezelf te werken. “Ik ben absoluut geen waarzegger, maar heb geleerd om gebruik te maken van mijn intuïtie en om de dingen helder te benoemen en te zien zonder sluiers”, waarschuwt Angelique. “Mensen komen bij me omdat ze zijn vastgelopen, in hun werksituatie, door ziekte of een conflict. Of ze voelen zich door bepaalde

ervaringen uit het verleden onderdrukt. Tegenwoordig komen er steeds meer jonge vrouwen. Deze tijd is heel erg voor het afgooien van je rugzak, alles wat je met je meedraagt. De basis van een conflictsituatie kun je vaak terugvinden in de voorouderlijke lijn.” Een (alternatieve) psycholoog, zo ziet Angelique zichzelf niet. “Je mag me een ervaringsdeskundige noemen.”

Krachtschilden

Angelique heeft een atelier aan huis. Op die bovenverdieping vinden de vrouwencirkels plaats, daar is een altaar waarbij ze mediteert en hier creëert ze ook haar krachtschilden. Voor het laatste gebruikt ze geprepareerde veren in alle mogelijke kleuren. “Deze is van een kalkoen, een papagaai, een pauw.

Een van de werken uit de meest recente serie verenkunst van Angelique Boas.

Ik ga er niet naar op zoek, de veren vinden mij. Dan klinkt er opeens een hels kabaal. “Oh, dat is gewoon een kraaitje dat over het dak rent”, stelt Angelique gerust. “Kraaitjes zijn de verbinding tussen de geesteswereld en het aardse, ze zijn sterk verbonden met magie. Ze zijn mijn vrienden. Ik heb altijd iets met vogels gehad. Ik heb na een storm eens 24 kleine vleugeltjes gevonden op het strand. Daar begon mijn creatie van krachtschilden. Ik spreek met gidsen, zie dit als een dieper bewustzijn. Zij gaven mij de boodschap dat ik deze vleugeltjes een nieuwe bestemming kon geven. Door te creëren.” “Alles wat dood is, mag opnieuw geboren worden, zoals de feniks (een vogel die volgens de Grieken in staat was steeds weer opnieuw uit zijn eigen as herboren te worden, red.). Alle dieren hebben een eigen boodschap, een medictijn.” De veren worden door Angelique verlijmd en vastgenaaid op houten en leren panelen. “Zo kunnen de vogels opnieuw communiceren, alleen op een andere manier. De veren die verwerkt zijn in de kunstwerken maken degene die er naar kijkt blij en gelukkig. En als je geest gezond is, kan je lichaam dat ook worden.” De grotere krachtschilden die Angelique heeft gemaakt zijn gebaseerd op het Indiaanse medicijnwiel en de dertien *clan mothers*. “Er zijn vier

hoofdwindrichtingen en vier tussenliggende windrichtingen. Boven is *spirit*, het goddelijke en beneden *Moeder Aarde*. Ik maak altijd een spirituele reis als ik een krachtschild maak.” Aha. “Dat is een andere manier van werken. Het gaat erom dat je leert luisteren, je open-

reinigen. Voor mij is het gebruik van de heilige plant *ayahuasca* ook een reinigingsritueel, zowel voor lichamelijke als geestelijke bagage. Voor mij werkt het als een soort vastenkuur, maar dan sterker. Het is niet verslavend, maar het is ook absoluut geen grapje. Het is een krachtig middel.”

Grootmoeder

Het Indiaanse gedachtegoed gaat uit van het doorgeven van kennis met het oog op iedere volgende zeven generaties. “Maar halen we dat nog?”, vraagt Angelique zich af. “De mens vernietigt de aarde, kijk naar de poolkappen. Dat zou moeten stoppen.” Zelf zou ze het liefst in ‘de bossen’ wonen. “Het bos is waar alle leven begint. Ik heb echt iets met bomen: de zuurstof die ze geven en hun geur. Ach, we kunnen zoveel willen, maar het loopt niet altijd zo, daar moet je ook van leren genieten. De *clan mother*-levensstijl gaat over basisprincipes: hoe leef je en ga je met elkaar om? Eigenlijk is het een manier om jezelf uit te nodigen om zo eerlijk mogelijk in het leven te staan, vanuit liefde en respect.” “Ik ben natuurlijk geen *clan mother*”, legt Angelique desgevraagd nog maar eens uit. “Ik ben inmiddels meer een *elder*, die haar kennis doorgeeft. Een grandmother.” Een grootmoeder die haar waarheid ook doorgeeft aan haar

acht maanden jonge kleinzoon. “Door hem in slaap te drummen en heel veel voor hem te zingen, want dat is communicatie vanuit het hart. Het drummen is eigenlijk het eerste geluid dat hij hoorde toen hij nog bij zijn moeder in de buik was, haar hartslag.” Angelique draagt minder bedeelde een warm hart toe. Zo richt ze als vrijwilliger de etalages in van Pakkie Deftig, de winkels met tweedehands kleding van de Kessler Stichting. En ze koopt geregeld een *Straatnieuws*. “De verkopers komen vaak uit een andere cultuur waarin ze mogelijk een ander, meer succesvol leven hadden. Maar door omstandigheden staan ze nu bij mijn supermarkt de straatkrant te verkopen. Daar heb ik alle respect voor. Er bestaat in mijn ogen niet zo iets als schuld, ik zie alleen uitdagingen. Er is een Indiaanse uitspraak: ‘Je moet niet over een ander oordelen zolang je niet in hun mocassins hebt gelopen.’”

info@casa.boas.nl
www.casa-boas.nl

Het krachtschild op deze foto is het dertiende schild. Angelique: “Dat is het schild waarin alles samenkomt, het is heel.”

foto Roos Koole

Bekijkt 't,
met Justin.

Bekende Hagenaar
Justin Verkijk deelt
zijn eigenzinnige kijk
op het leven.

Verloofd!

Ik heb m'n vriendin ten huwelijk gevraagd en nu komt het mooiste: ze zei nog ja ook. Tijdens onze vakantie in Sardinië, met de maan als enige getuige. Hartstikke romantisch, het ging alleen niet zo soepel als ik gehoopt had. In de aanloop naar de vakantie had ik wat mensen ingelicht over mijn missie. Die wilden natuurlijk allemaal weten hoe ik het ging doen. Vliegtuigen met slierten? Een aanzek geschreven in het natte zand? In een vol voetbalstadion? Nee. Ik zou gewoon een mooi moment zoeken en haar te huwelijk vragen. Toen we na aankomst veel te lang in de rij moesten staan voor onze huurauto en vervolgens nog véél langer in die huurauto reden op wegen zonder verlichting met haarspeldbochten, konden we ook nog eens onze Sardijnse contactpersoon niet bereiken. Lastig, want hij had de sleutel van ons appartement en het was inmiddels al diep in de nacht. Uiteindelijk kwam het goed. Dat die meneer met de sleutel naar me keek alsof hij mij langzaam en pijnlijk ging vermoorden in m'n slaap, was ik de volgende dag gelukkig ook vergeten. Ik moest en zou haar vragen die dag. Ik heb nog nooit zo lang een geheim voor haar bewaard. Oké, ik gebruik die hele dure shampoo van mijn verloofde wel eens, en ik heb niet eens haar. Sorry liefje. De tweede avond was het raak. We reden langs een plek aan het water met uitzicht op de volste maan die ik ooit zag, reflecterend op een zee die stil leek te staan. Bingo. Mijn ingestudeerde verhaal zou een regelrechte tranentrekker zijn, tuurlijk. Mooi niet. Op een podium een superster aankondigen met vijfduizend man voor mijn neus, no problemo. Maar de liefde van mijn leven in haar blauwe ogen kijken en haar fatsoenlijk ten huwelijk vragen? Ik sloeg helemaal dicht en was mijn tekst kwijt. Na flink wat stotteren brabbelwerf kon er godzijdank nog net een 'wil je met me trouwen' vanaf. En ze leefde nog lang en gelukkig.

JUSTIN

Straatkranten komen met Glossy

Claudia de Breij, Trijntje Oosterhuis en Arnon Grunberg. Ze staan allemaal in de eerste editie van de splinternieuwe glossy STRAAT.

Voor vijf euro is de glossy, naast de reguliere krant, te koop bij *Straatnieuws*-verkopers, die de helft van de opbrengst mogen houden. Daarom is STRAAT er ook, zodat de verkopers met de winter op komst extra kunnen verdienen. STRAAT heeft (net als *Straatnieuws*) het Keurmerk Straatkrant zodat de koper kan zien dat de krant wordt verkocht door geregistreerde verkopers,

gemaakt is zonder winstoogmerk en dat de organisatie is aangesloten bij de INSP (International Network of Street Papers). STRAAT biedt opinie, interviews, reportages en artikelen over koken, reizen, mode en sociaal ondernemen. De glossy is gemaakt door de redacties van de Amsterdamse en de Utrechtse daklozenkranten, maar is binnenkort ook te koop in Den Haag en Rotterdam.

Nieuwbouw naast watertoren

Aan de Plantagelaan in de Rotterdamse deelgemeente Kralingen-Crooswijk komt een nieuwbouw wooncentrum voor twintig voormalige daklozen van 23 jaar en ouder, voor wie de stap naar zelfstandig wonen nog te groot is.

De bewoners hebben werk of een dagbesteding en kunnen 24 uur per dag, zeven dagen in de week beroep doen op individuele zorg en begeleiding van Bouman GGZ. Het gebruiken van drugs is binnenshuis toegestaan. De locatie voor de nieuwbouw ligt aan de Nieuwe Maas, naast de oude watertoren, en grenst direct aan het gebouw van roeivereniging Nautilus. Het onderkomen van de roeivereniging is een gemeentelijk monument in Nieuwe Haagse School stijl. Dit blijft intact. De aanbouw, waar de thuislozen komen wonen, is in zeer slechte staat en wordt daarom vervangen door nieuwbouw. Er zullen balkons zijn en uitzicht op de omgeving. Want, zo zegt Drost + Van Veen architecten: "Uitzicht vanuit je woning op natuur en groen werkt rustgevend."

Eerste sponsorlunch *Straatnieuws* groot succes

foto Suzanne van der Kerk

De sponsorlunch van *Straatnieuws* is een feit. Op de eerste editie op donderdag 26 september waren alle sponsors (Leger des Heils, Kessler Stichting, Reakt, Cremers, Park-hotel en Haagsche Kopjes) aanwezig, in de prachtige tuin van het Hofje van Wouw in het centrum van Den Haag.

Tijdens de sponsorlunch was volop gelegenheid om informatie te maken en te netwerken. Speciale gast was burgemeester Jozias van Aartsen, ambassadeur van *Straatnieuws*. Hij prikte een vorkje mee, sprak met de sponsors en kocht de nieuwste straatkrant bij verkoopster Connie. Zij verkaste voor de sponsorlunch een paar uurtjes van haar vaste standplaats bij de Albert Heijn in de Torenstraat

naar het Hofje van Wouw en vertelde de aanwezigen hoe het is om dag in dag uit buiten de krant te verkopen. "Veel mensen kijken dwars door je heen of op je neer. Je moet mentaal sterk zijn en altijd vriendelijk blijven." De burgemeester wilde weten of alle straatkrantverkopers een rood hesje dragen. "Dat is belangrijk want dan kan de politie in één oogopslag zien dat ze niet bedelen maar aan het werk zijn voor hun geld." Jeanne van Kamerlingh Onnes, Regentes van de hof, vertelde de gasten over de rijke geschiedenis van dit stukje Den Haag. Omdat zij *Straatnieuws* een warm hart toedraagt, rekende ze geen huur. "Het is mooi dat er in Den Haag nog zoveel goede initiatieven voor minderbedeelden zijn."

De maatschappelijke opvang bestaat uit cliënten en hulpverleners. *Straatnieuws* vraagt zich af: wie helpt wie nou eigenlijk?

Arjen Geut (35) verkoopt *Straatnieuws* aan daklozen. "Er zijn hele gezinnen afhankelijk van de krant. Dat gaat je niet in je koude kleren zitten."

tekst Elke Swart foto Henriëtte Guest

Wie Arjen Geut (35)
Wat Sinds 1 juli coördinator van *Straatnieuws*.
(Distributie, spreekuur, passen verstrekken en bemiddelen bij problemen)
Hoe vaak Minstens 10 uur per week
Waarvoor "Niet veel maar genoeg"
Motto Life is what happens to you, while you're busy making other plans (*John Lennon*)

Je proeftijd zit erop...

"Het contract is getekend: ik ben de nieuwe coördinator van *Straatnieuws*. Een hele eer, vind ik. Ik heb groot respect voor onze verkopers. Mensen die alles kwijt zijn en toch overeind blijven. Vanochtend sprak ik een operatieassistent uit Roemenië met vijftien jaar werkervaring die nu hier de straatkrant moet verkopen. Dat is een hard gelag, maar ze doet het toch maar. Ondanks alles staat zij haar mannetje in de jungle op straat."

Wat is het ergste dat jou is overkomen?

"Ik heb er zelf ook heel slecht voorgestaan. Rond mijn vijftienvintigste zat ik volkomen vast, emotioneel, financieel, het hele pakket. Heel heftig was dat. Vooral het gevoel dat je niet meer overeind komt. Ik dacht: het komt nooit meer goed met mij. Heel confronterend. Ik ben gelukkig nooit dakloos geweest. Toen ik het niet meer bolwerkte, kon ik bij mijn ouders terecht. Mijn redding. Familie, vrienden, ik zal nooit vergeten wat ze voor mij hebben gedaan."

Feyenoord of Ado?

"Haha: Ajax. Maar is dat wel handig om in de krant te zetten?"

Wat is het laatste nieuws uit Rotterdam?

"De verkoop staat nog helemaal in de kinderschoenen. We werken samen met het Leger des Heils en Stichting Ontmoeting en daar hebben zich al tientallen potentiële verkopers gemeld. Hans - een oude rot in het vak - stond als eerste op de stoep en helpt ons nu met de werving. Hij is al jaren dakloos en kent de stad goed. Zijn kennis en ervaring kunnen we goed gebruiken."

Verkoop je wel eens nee?

"Ja, niet iedereen kan de straatkrant verkopen. Het vraagt veel van je. Je moet hele dagen op je voeten staan en altijd vriendelijk blijven, zelfs als je een baggerdag hebt. Onze verkopers zijn het visitekaartje van de krant. Je kunt niet knetterstoned of straalbezopen bij de winkel staan. Dat wordt niet gepikt. Sinds kort hebben we nog een nieuwe regel: verkopers moeten op z'n minst een paar woorden Nederlands spreken. Anders is een intakegesprek onmogelijk. Op straat werkt het ook niet. Als je niet kunt communiceren met klanten kun je ze ook niks verkopen."

Wat is helpen?

"Alles wordt beter en leuker als je elkaar helpt, en niet alleen als het slecht met iemand gaat. Ook in goede tijden. Maar hulp vragen is moeilijk en dat geldt zeker voor daklozen. Ze zijn al zo vaak teleurgesteld. *Straatnieuws* helpt mensen zichzelf helpen; verkopers krijgen de gelegenheid om zelfstandig iets op te bouwen. Ze doen het helemaal zelf. Dat vind ik heel knap."

Waar ben je aan verslaafd?

"Ik heb twee guilty pleasures: sigaretten en voetbal. Maandag en vrijdag zijn Voetbal International-avonden. Verstand op nul en blik op oneindig. Als ik een wedstrijd mis, kijk ik hem op een later tijdstip terug. De liefde voor voetbal heb ik van mijn moeder. Vroeger keken we elke zondagavond samen Studio Sport, met het bord op schoot. En nu ik toch onthullend bezig ben: ik heb nog geen aflevering van Barbie gemist. *Barbie's bruiloft*, *Barbie's baby*; heerlijk vind ik het."

**'Niet iedereen
kan de straatkrant
verkopen'**

Tas als verlengstuk

De eenvoudigste modellen van plastic krijg je gratis in de winkel. Voor de duurste designerexemplaren - ter waarde van een nieuwe auto - zijn lange wachtlijsten. De tas is veel meer dan een gebruiksartikel of modeaccessoire, het is een deel van jezelf.

tekst Caroline Ludwig beeld Henriëtte Guest

> Vrouw en tas. Het is een nog sterker duo dan man en paard of arts en auto. Zonder tas voelt een vrouw zich nagenoeg naakt. Niet alleen heeft de tas al eeuwenlang een praktische en decoratieve functie, ook droeg hij bij aan de emancipatie van de vrouw. Voor het gemak beperken we ons tot de handtas. Koffers, portemonnees, telefoonhoesjes en backpackrugzakken blijven buiten beschouwing. Hoe de tas in vijf eeuwen uitgroeide van een verzamelplaats voor persoonlijke bezittingen tot een statussymbool en draagbaar orakel.

Kunstzinnige odes

Gemiddeld bezit een vrouw zeven tassen. Het is een verlengstuk van je hand, van je outfit en voor sommigen van de ziel. Aan de tas zijn vele kunstzinnige odes gebracht. Van het hilarische liedje *Annie, hou jij m'n tassie even vast* van Miggy en de internationale hit *Little Green Bag* van George Baker tot een ludieke bundel als *Damestasjeslezen, het orakel dat je met je meedraagt* van Yoeke

Nagel. Op de achterflap staat: 'Open haar tasje en je kijkt recht in de ziel van een vrouw'. De serie *Sex and the City* wijdde een hele aflevering aan de jacht op een Birkintas. Kunstenaars Tinkebell maakte de omstreden kattentas waarvoor ze haar depressieve huisdier om het leven bracht. Ook is er een heus Tassenmuseum, genaamd Hendrikje, aan de Amsterdamse Herengracht. Het grachtenpand staat en hangt vol met vierduizend tassen en aanverwante artikelen; het museum heeft de meeste uitgebreide collectie ter wereld.

Nieuwe tijden, nieuwe tassen

Gemeentemuseum Den Haag beschikt ook over bijzondere exemplaren. Madelief Hohé, conservator van de mode- en kostuumafdeling, doet de geschiedenis van de tas uit de doeken. "De vroegste tassen waren onzichtbaar. Het begon met losse zakjes die vrouwen aan een ceintuur om hun taille droegen. In de 18e eeuw borgen vrouwen spullen op in rokzakken, die via zaksplitten in

hun japon en onderrokken toegankelijk waren. Een mooi beursje werd aan een rokhaak gedragen. In sommige streekdrachten is dat nog steeds zo. Ook waren er natuurlijk geldbuidels. Geldstukken waren de eerste voorwerpen die je bij je moest dragen, maar niet de hele dag in je hand wilde houden.

'Chanel ontwierp 'n geheim vakje voor liefdesbrieven'

Toen in de Empiretijd het slanke silhouet intrede deed in het modebeeld, zat de rokzak in de weg en verdween die. En zo verschenen in de 19e eeuw de eerste handtassen. Dat waren vaak mooi geborduurde buidels met een metalen

sluiting. Rijk bewerkt, gemaakt van stof of leer. Echt populair werden handtassen pas in de jaren vijftig van de 20e eeuw. Toen kwamen schoudertassen in de mode, waar werkende vrouwen hun lunch en make-up in meenamen. De schouderband was een doorbraak, dit betekende dat vrouwen hun handen vrij hadden. Coco Chanel was de eerste die kleding met zichtbare zakken ontwierp. Zij had een belangrijke rol voor vrouwenemancipatie. In februari 1955 - vandaar de naam - ontwierp zij de 2.55, een compacte schoudertas die tot op de dag van vandaag als een icoon wordt beschouwd, met een geheim vakje voor liefdesbrieven. In de Chaneltentoonstelling laten we ook een tas zien uit de nalatenschap van Marlene Dietrich."

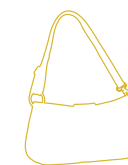
Tas als erfenis

De laatste tien jaar is de aandacht voor tassen explosief gegroeid. Madelief: "Kreeg je vroeger een sierraad voor je achttiende verjaardag, nu is dat vaak een merktas. In de achttiende eeuw werd kleding via testamenten nagelaten, nu erf je van een geliefde een tas." De prijzen van tassen zijn soms extreem. De duurste tas is gemaakt door Robert Mouawad uit Dubai en kost 3,8 miljoen dollar. De hartvormige tas is handgemaakt van 18-karaats witgoud en bezet met meer dan 4.517 gele, roze en kleurloze diamanten. Ook moet je soms lang op een tas wachten. Voor de Birkintas van Hermès is een wachtlijst van twee jaar. Madelief Hohé benadrukt dat niet alleen vrouwen liefhebbers zijn. "Ambtenaren geven veel geld uit voor een goede aktetas en ook komen er steeds meer computertassen op de markt. Onder allochtone jongens zijn nektasjes heel populair." Madelief blijkt zelf geen tassenfetisjist te zijn. "Ik heb er twee die ik intensief gebruik, dus ik haal het gemiddelde naar beneden. Ik heb vooral een zwak voor schoenen."

De tentoonstelling Chanel: de legende is tot en met 2 februari 2014 te zien in het Gemeentemuseum Den Haag.

Mensen dragen nogal wat met zich mee. In deze nieuwe rubriek leren we stadsgenoten kennen aan (de inhoud van) hun tas.

van de ziel

'Mijn grootste bezit is mijn ziel'

Naam: Omar Munie
Leeftijd: 27 jaar
Is: Tassenontwerper
Woont in: Den Haag

Wat zit er altijd in je tas?

"Laat ik maar meteen bekennen dat ik zelf geen tassendrager ben. Misschien raar voor iemand die de hele dag met tassen bezig is. Kleine dingen zoals pasjes, sleutels, mijn telefoon, lippenbalsem en losse briefjes stop ik in mijn broekzakken. Als ik met de auto naar een afspraak ga of als ik op reis ben, neem ik altijd deze zwarte tas mee. Dit model heet de Traviebag en is van krokoleer, uiteraard gemaakt in mijn eigen atelier op de Binckhorst. Er zit altijd een extra poloshirt in, een Ipad, een cardholder, oordopjes, een crèmetje voor mijn gezicht en tijdschriften of boeken, bijvoorbeeld de Vogue."

Wat betekenen tassen voor jou?

"Een tas is heel persoonlijk. Het laat zien wie je bent en hoe je in het leven staat. Een tas toont je stijl en is een aanvulling van je outfit. Zonder voelen

vrouwen zich kaal. Wat dit exemplaar over mij vertelt? Hij is stoer en stijlvol. Je moet niet bang zijn om op te vallen. Mijn tassen onderscheiden zich door de aandacht voor details, zoals hier de oranje Chinese voering, de stiksels en het knoopje. Maar een Omar Munie-tas is er niet alleen voor het oog; hij moet praktisch zijn. Tassen zijn mijn passie en mijn werk. Op mijn zeventiende maakte ik mijn eerste exemplaar, tien jaar later zijn ze niet meer weg te denken uit mijn leven."

Wie dragen er allemaal een Omar Munie-tas?

"Hillary Clinton, Jane Fonda, Yfke Sturm, Caroline Tensen, Jeroen Pauw, zo kan ik nog even doorgaan. En de koningin, maar die mag ik niet noemen. Zij kreeg het eerste exemplaar van een duurzame tas, die ik maakte van oude uniformen van KLM-stewardessen."

Wat is je grootste bezit?

"Ik stond op het punt om internationaal door te breken, toen ik afgelopen zomer heel ziek werd. Het begon met longontsteking, daarna kreeg ik ernstige

nierproblemen en lag ik twaalf dagen in coma. Die ziekte heeft mijn leven veranderd. Ik ben nog scherper dan voorheen, gebruik mijn tijd beter en waardeer de kleine dingen. De wereld is hard en ik vind dat we meer moeten delen. In mijn carrière is me veel gegund. Mijn grootste bezit is mijn ziel. De rest komt en gaat. Ik geniet nu nog meer van mijn werk. Het is geweldig om mensen blij te maken met iets dat je zelf gemaakt hebt. Ik moet nog rustig aan doen, maar werk wel weer zeven dagen per week."

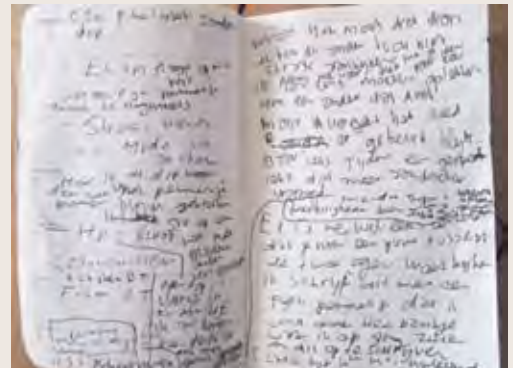
Welke bagage draag je met je mee?

"Als kind heb ik het niet makkelijk gehad. Toen ik negen was, vluchtte ik samen met mijn zus en twee broers van Somalië naar Nederland. Mijn moeder zou een week later volgen, het werd vier jaar. Toen ze eindelijk in Nederland was, moest ik opnieuw een band met haar opbouwen. Ik besef de laatste jaren pas hoe zwaar het is geweest. Eerst de burgeroorlog, daarna allerlei asielzoekerscentra. Ik heb me al jong voorgenomen iets van mijn leven te maken. Door mijn verleden ben ik een doorzetter geworden."

Laatst zag ik mezelf in een ander. Ik zag hoe ik overkom. Een beetje negatief en chagrijnig. Schuchter. Ik kijk de mensen niet aan als ik met ze praat. Maar hoe moet dat dan, je kan de ander toch niet steeds aankijken? Sindsdien neem ik me voor om te kijken hoe anderen dat doen, maar ik vergeet het steeds. Er gebeurt kennelijk iets tijdens een gesprek dat meer aandacht vraagt.

Ik schrijf dit met een fijn pennetje dat ik net vond onder het bankje waar ik op ging zitten om dit op te schrijven. Een fineliner zonder dop. Wat een fijn pennetje denk ik nog een keer. Had ik de dop maar, dan zou ik het pennetje kunnen blijven gebruiken. Ik sta op en schop wat tegen de bladeren onder het bankje. Geen dop, schrijf ik. En dan zie ik 'm liggen. Even denk ik dat mijn geluk opraakt met dit soort toevalligheden. Even wil ik dat ik de dop nooit gevonden had.

De straatdichter schrijft bij speciale gelegenheden, net als de dichter des vaderlands, of laat zich inspireren door artikelen in Haags Straatnieuws. Deze keer: op 16 september stierf, veel te jong, de broer van de straatdichter.

Duizend sterren stierven

We tellen het leven in jaren tot de dokter daar een einde aan maakt. 'n Paar maanden, enkele weken, 57 jaar en 17 dagen. Kanker. Het heelal

verschoot van kleur, duizend sterren stierven en een deel van de leegte daalde neer om nooit meer weg te gaan. Niets vervangt de pijn. Hé

Ton, als het had gekund had ik je jaren van mij van mij gegeven, het leven behoort toe aan wie er het meest van houdt. Er is een wereld te

beklagen maar niemand om de schuld te geven.

Ik heb je kist gedragen, ik ben medeplichtig.

Maar afscheid nemen doe ik niet, ik zal je altijd missen omdat je, ergens, altijd zult zijn.

#101

Haar kunstwerken ontstaan spelenderwijs. Al noemt ze haar werk liever geen kunst. Teken en is voor Cristina Martins (45) pure noodzaak. ‘Het is voor mij een manier van communiceren. Als ik dat te lang niet kan doen, word ik kribbig.’ Van de prinsjes Jelmer en Jonne word ze vrolijk.

tekst Floor de Booy foto Martijn Beekman

‘Jelmer en Jonne doen wat ik niet durf’

> Haar werkkamer lijkt wel een kinderkamer. Met een grote zitzak, poppetjes uit tekenfilms en een kast vol sprookjes en kinderboeken. Cristina Martins knikt instemmend bij de vergelijking. “Het fijnste aan volwassen zijn, is dat je eindelijk het speelgoed kunt kopen dat je mooi vindt”. Als kind zat ze ook altijd tekenend in een hoekje. “Als ik foto’s van vroeger bekijk, zie je mij bijna altijd met een potlood en papier in de weer. Dat hoorde gewoon bij mij. Maar er is nooit iemand geweest die zei ‘goh, zou je daar niet eens wat meer mee doen. Mijn ouders hebben ook geen tekeningen van me bewaard. Dat was toen ook niet zo gebruikelijk misschien. Maar wel jammer.” De tekeningen van haar eigen kinderen Joost (11) en Minouk (9) bewaart ze vanaf de allereerste kop-poter (een tekening van een menselijke figuur, waarbij de romp ontbreekt, en voeten rechtstreeks aan het hoofd worden getekend, red.). Soms verwerkt ze elementen uit hun tekeningen weer in haar eigen werk. “Kinderen kunnen als ze klein zijn zo mooi puur tekenen. Alleen de essentie. Helaas leren ze dat vrij snel af.”

Kunstacademie
Omdat ze zich niet bewust was van haar creatieve talent, kwam het niet bij Cristina op om na de middelbare school naar de kunstacademie te gaan. Het werd een opleiding educatief mediawerk. En daarna een baan als publiciteitsmedewerker bij toneelgroep De Nieuw Amsterdam. En een paar jaar later een baan bij de beeldredactie van het Ministerie van Justitie. Al die tijd tekende Cristina kladblokken vol tijdens vergaderingen, maar het kwartje viel niet. “Ik had het in die banen ook naar mijn zin. Het was boeiend werk, maar ik had nooit het gevoel dat ik helemaal samenviel met wat ik deed. Het bleef werk.” Na het plotselinge overlijden van haar vader en de zwangerschap van haar eerste kind, begon Cristina zich af te vragen of ze wel op de goede weg was. “Tijdens mijn zwangerschapsverlof vertelde een vriendin enthousiast

dat ze een introductiecursus op de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) volgde. Of ik ook mee ging. Dat leek me wel wat.” Vanaf het moment dat ze het gebouw aan de Prinsessengracht binnenliep, wist ze dat ze haar bestemming gevonden had. “Dit is het, hier ben ik op mijn plek. Het klinkt ontzettend cliché, maar het voelde als thuiskomen.” In 2010 studeerde ze af. Met heel fijne potloodtekeningen op grote vellen. “Uren stond ze te tekenen. “Ik had voor mijn afstudeerwerk een raar hoekje in de buurt van het schoonmaak hok.

‘Ik wil mensen triggeren’

Een keer kwam ik op de academie om te werken en stonden er drie stoelen. Vertelden die schoonmakers dat ze ’s avonds met zijn drietjes voor mijn werken waren gaan zitten om er eens goed naar te kijken. Dat vond ik zo’n groot compliment. Ik hoef niet zo’n artfarti kunstenaar te zijn, maar ik wil mensen wel triggeren met mijn werk. Ik hoop dat het zeggingskracht heeft. Ook voor mensen die kunst en cultuur niet met de paplepel hebben ingegoten gekregen.” Haar vader kwam in de jaren zestig als arbeidsmigrant uit een klein dorpje in Zuid Portugal. “Eerst werkte hij bij Calvé in Delft, later bij Philips in de Binckhorst. Hij heeft een tijdje met een groep mannen in zo’n pension gewoond, tot mijn moeder kwam. Ik ben opgegroeid in de Schilderswijk. Mijn ouders wilden als migranten zo gewoon mogelijk zijn. Vooral niet opvallen. Mijn creatieve ontwikkeling heb ik voor een groot deel te danken aan de juf op de opvang waar wij na schooltijd en tijdens vakanties naartoe gingen. Een schat van een mens die me stimuleerde om mijn fantasie de vrije loop te geven. Daar ben ik haar nog altijd dankbaar voor.”

Blijmoedige kereltjes
Na haar afstuderen aan de academie volgde een moeizame tijd. Dat is goed te zien aan haar werk. Het is somber en zwaar met veel trieste vrouwenfiguren en uitsluitend zwart wit. “Ik heb een aantal exposities gehad en mensen vonden mijn werk vaak wel mooi, maar ook heel heftig. Je hangt het niet zo-maar even boven de bank.” Daar kwam deze zomer vrij plotseling een verandering in. “Ik ben in kleur gaan werken en in plaats van die zwaarmoedige vrouwen ben ik jongetjes gaan tekenen. Al doende ontstonden de prinsjes Jelmer en Jonne. “Twee blijmoedige kereltjes

die besluiten niet meer in de pas te willen lopen, maar hun eigen weg te kiezen. Ze storten zich in het leven zonder vooropgesteld plan. Ze doen en bedenken daarna wel hoe ze zich daaruit redden. Ik had na een periode van tobben zelf die stoere, mannelijke energie nodig. Het grappige is dat ik nu ook van mannen reacties krijg op mijn werk.”

Vanaf dit nummer kunt u tien weken lang de avonturen van Jelmer en Jonne volgen. Meer informatie over de kunstenaressen: www.cristinamartins.nl

1983: Een totempaal van Canadese Indianen, aan de Wolfshoek in Rotterdam

Een wel heel summiere tekst en toelichting bij deze archiefphoto. En het wereldwijde web biedt evenmin uitkomst. Waren de Indianen zelf ook in Rotterdam of arriveerde hun totempaal alleen? En wat heeft die totempaal daar te zoeken? We moeten het antwoord schuldig blijven. Maar wie het weet, mag het zeggen.

Wat wel algemeen bekend is, is dat Indianen (en Eskimo's) de oorspronkelijke bewoners zijn van Canada. Er zijn ruim een miljoen Canadese Indianen, zo'n 300.000 staan ook als Indianen geregistreerd. Ze zijn verdeeld over naar schatting zeshonderd stammen en wonen in circa 2300 reservaten. Op dinsdag 10 juni 2008 bood de Canadese staat excuses aan voor het dwingen van Indianen om staatsonderwijs te volgen op christelijke scholen. Vanaf het einde van de negentiende eeuw tot in de jaren zeventig van de twintigste eeuw kregen ruim 150.000 kinderen van Indiaanse afkomst onderwijs dat er op was gericht hen te verlossen van hun cultuur en taal, zodat ze makkelijker zouden integreren in de Canadese maatschappij. De regering erkende in 1998 dat fysiek en seksueel misbruik op deze scholen veelvuldig voorkwam. In landen als de Verenigde Staten en Brazilië hebben Indianen speciaal voor hen bestemde stukken land (reservaten). In andere landen bestonden Indianen tot voor kort officieel niet eens (Peru) of staat men zeer sceptisch tegenover speciale inheemse rechten (Chili).

Het Stadsarchief Rotterdam is het openbare geheugen van Rotterdam en omliggende gemeenten. Iedereen is er welkom, in de voormalige Rijks Automobiel Centrale aan de Hofdijk 651 of via www.stadsarchief.rotterdam.nl

Dominee Christiaan Donner kookt even graag als dat hij preekt, met goddelijke gerechten als resultaat.

Drie keer getrouwde dominee

Ik kan me er iedere dag over verbazen hoe gemakkelijk mijn aanstaande en ik door het drukke leven zeilen. Daar ben ik dankbaar voor. Ik trouw nu voor de derde keer, en dat voor een dominee.

tekst Christiaan Donner beeld Henriëtte Guest/Annette van Kester

> Kort geleden deed ik een verrassing op. In mijn ochtendkrant las ik een recept dat bijna letterlijk een vroeger bedenkfel van mezelf was. Het stond in deze column onlangs als koningin-salade. Lees ik daar toch een heel eenvoudige, maar o zo geraffineerde aanvulling op mijn oude idee. Dat is effe slikken en een paar procent eigen-dunk en zelfgenoegzaamheid inleveren. Maar voor zoveel beter! Dat lees je hieronder. De ervaring doet me wel ergens aan denken. Want tegen de tijd dat deze krant op straat komt ben ik getrouwd. Voor de derde keer. Ja, zeg er maar wat van en dat voor een dominee. Een eeuwenoud recept en toch helemaal nieuw en sprankelend. Kan dat dan? Ja, dat kan. Voor mij tenminste

wel en dat voelt als veel meer dan 'driemaal is scheepsrecht'. Voor een recept dat bijna letterlijk een vroeger bedenkfel van mezelf was. Het stond in deze column onlangs als koningin-salade. Lees ik daar toch een heel eenvoudige, maar o zo geraffineerde aanvulling op mijn oude idee. Dat is effe slikken en een paar procent eigen-dunk en zelfgenoegzaamheid inleveren. Maar voor zoveel beter! Dat lees je hieronder. De ervaring doet me wel ergens aan denken. Want tegen de tijd dat deze krant op straat komt ben ik getrouwd. Voor de derde keer. Ja, zeg er maar wat van en dat voor een dominee. Een eeuwenoud recept en toch helemaal nieuw en sprankelend. Kan dat dan? Ja, dat kan. Voor mij tenminste

beleeft en geniet een geschenk is. De eerste vonk wordt je, net als het kleine vlammetje van jaren later, gegeven. Pas als je elkaar weer, soms na jaren, als een geschenk kunt ontvangen heeft het zin om aan wat niet lekker loopt te gaan werken. Als je elkaar altijd als geschenk blijft ervaren heb je mazzel. Ik kan me er iedere dag over verbazen hoe gemakkelijk mijn aanstaande en ik door het drukke leven zeilen. Ik blijf maar dankbaar. Dat het ook helemaal mis kan lopen, heb ik volop meegemaakt. Helpt zulke opgedane ervaring? Vast wel, maar dan meer op de manier waarop je voor je tweede kind met veel meer ontspanning kunt zorgen dan voor je eerstgeborene. Als het zo voelt, gaat het goed.

Als je vreselijk je best gaat doen om niets meer te laten mislukken kun je het bij voorbaat vergeten. Een oud verhaal maakt dat duidelijk. Moeder en dochter lopen over het strand, omdat de dochter ongelukkig is met haar verloofde. Na haar dochter lang te hebben aangehoord staat de moeder stil en pakt een hand zand op. "Kijk, lieverd", zegt ze, terwijl ze haar vuist balt, "als je dit zand zo stevig mogelijk in je hand klemt dan loopt het er op zeker meteen uit." Ze pakt opnieuw een hand zand en zegt: "Maar als je je hand gewoon openhoudt, blijft het liggen". Daar denk ik nou iedere dag aan. Het gaat niet zoals iedereen zegt over geven en nemen. Je ontvangt en daarom heb je veel te geven.

Wortelsalade

Eerlijk is eerlijk, dit komt weer van Karin Luiten, die zonder pakjes en zakjes leert koken.

nodig
voor 4 personen

- 250 gr winterpeen
- 1 frisse zure appel
- 1 citroen
- scheut notenolie (of olijfolie)
- 50 gr gedroogde abrikozen
- 50 gr dadels
- 50 gr ongezouten cashewnoten
- 1 el Dijonmosterd
- gemalen zout en peper
- Bakje fijngehakte peterselie, bosui en koriander los erbij.

Eerst de dressing: pers de citroen uit, meng in de slakom met mosterd, peper, zout en olie en klof met de garde tot die smeugig is. Rasp grove slierten van de wortel direct in de dressing (anders verkleurt de wortel). Schil de appel, haal het klokhuis eruit en rasp of snij naar wens reepjes. Doe dit bij de dressing met de wortel. Ontpit de dadels en snijd die in reepjes, net als de abrikozen. Hak de cashewnoten grof en meng alles door de wortel-appeldressing. Ieder kan er naar smaak kruiden over strooien. Zelden zo fris en tintelend gegeten!

Sleutelen, schaven, (bij)spijkeren. In deze rubriek bezoeken Paul Waayers en Bertus Gerssen werkplaatsen waar oude ambachten herleven.

In een klein toefje winkelcentrum op de hoek van de Hengelolaan en de Dedemsvaartweg, runt Bashir Maqsoudi zijn kleermakerij SVEN. Maar wacht eens even? Iemand met een Afghaanse naam die een bedrijfsnaam voert met een Scandinavische klank? Hoe zit dat?

tekst Paul Waayers foto's Bertus Gerssen

Van vluchteling tot succesvol ondernemer

> Het bijzondere verhaal van Bashir begint al in Afghanistan, een land dat hij als 33-jarige politiek vluchteling in 1996 moest verlaten. Eenmaal in Nederland aangekomen, was zijn eerste prioriteit het onder de knie krijgen

'Mensen vertellen mij de meest persoonlijke dingen'

van die weerbarstige Nederlandse taal. Al snel volgde een beroepsopleiding. Mede doordat hij in Afghanistan al in de textielbranche zat, werd het de kleermakerij. Bashir: "Ik heb de opleiding gevolgd aan de Modevakschool aan de Diamanthorst in Den Haag. Dat was rond 2000. Na het behalen van mijn diploma had ik langere tijd geen werk. Dus ben ik vrijwilligerswerk gaan doen. Ook was ik conciërge bij de Inholland scholengemeenschap en heb ik bij andere kleermakers gewerkt. In 2006 woonde ik op de Meppelweg en was ik bekend met kleermakerij SVEN,

die in dat jaar te koop werd aangeboden. SVEN bestond op deze plek al sinds 1982 en had in die veertien jaar een mooie klantenkring opgebouwd. Uiteindelijk lukt het me om de zaak over te nemen."

Constante verandering

Als politiek vluchteling een kledingherstel inrichting overnemen. Wat gaat er dan door je heen als je voor de eerste keer de sleutel in het slot van jouw eigen winkeldeur omdraait? Bashir: "Op zo'n moment besef je dat je leven continu aan verandering onderhevig is. Net als de mode eigenlijk. Die veranderingen gaan maar door. Door keihard te werken kan ik nu mijn eigen broodje verdienen. Maar het was wel enorm wennen, hoor. Je bent gevlucht en dan kom je in een heel ander land met een hele andere cultuur, waar je niemand kent. En zij kennen jou niet. Gelukkig ben ik enorm geholpen door de Nederlanders. Zowel als politiek vluchteling, maar ook met alledaagse dingen. Nederland was voor mij echt een verademing in vergelijking met dat angstige leven vol spanningen en problemen in Afghanistan. Met name de veiligheid in Nederland is voor mij echt heel belangrijk. Het klinkt misschien raar, maar voor mij is veiligheid nog belangrijker dan eten of drinken."

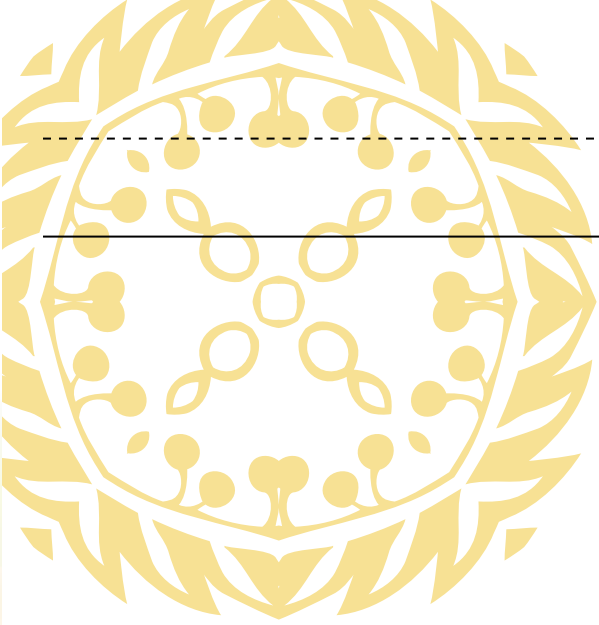
Buurtfunctie

In de zeven jaar dat Bashir zijn kleermakerij runt, hebben zich de nodige anekdotes over klanten en de diversiteit aan reparaties zich in zijn geheugen opgestapeld. Om met dat laatste te beginnen, zijn er natuurlijk de vakmatig uitdagende klussen. Bashir: "Bij die oude leren jas is de kraag versleten. Daar moet dus een nieuwe kraag in, maar wel zodanig dat die nieuwe kraag er even oud uitziet als de rest van de jas. Tervijl het toch een nieuwe kraag is. Wat ook regelmatig voorkomt, is dat ik de tenues en tassen van ambulancepersoneel maak. Verder natuurlijk de gebruikelijke kledingreparatie, vermaakwerk, het vervangen van ritssluitingen in leren jassen, etcetera. En natuurlijk het maatwerk. Vanaf de eerste patroon-

lijnen een nieuw kostuum, rok of jurk maken. Maar naast het eigenlijke kleermakerswerk heeft deze zaak ook een buurtfunctie. Af en toe ben ik een soort sociaal werker. Mijn klanten bespreken met mij soms de meest persoonlijke dingen op het gebied van school, de kinderen, huwelijk, overlijden, echt alles. Ik denk dat dit komt doordat ik naast goed kleermakerswerk ook zorg dat mensen zich in mijn zaak op hun gemak

en veilig kunnen voelen. Dat laatste is belangrijk." Veilig is het nog steeds niet in Bashir's moederland. Bashir: "In Afghanistan rommelt het nog steeds. Er worden daar nog steeds mensen vermoord. Maar ondanks dat alles is en blijft het mijn moederland. Ik heb daar mijn roots, dus als Afghanistan ooit weer veilig wordt, hoop ik de laatste jaren van mijn leven daar te slijten. Dat zou mooi zijn."

Straatnieuws
#142013

Ayahuasca: visioenen en zelfinzicht

Een diepe spirituele ervaring, visioenen en zelfinzicht. Ayahuasca is geen drug, maar een medicijn, zeggen de ingewijden. Toch staat het werkzame bestanddeel DMT, dat voor de trip zorgt, op de lijst van verboden middelen van de opiumwet, net als cocaïne en heroïne. Het drankje is gestaag aan een opmars begonnen.

Tekst Judith Eykelboom foto's Marieke de Bra

> Miguel (44) zwaait met een brandende salietak door de zolderkamer van zijn appartement in Rotterdam. Maarten en Claire liggen op hun matras te wachten. Ze hebben allebei een wc-rol, een fles water en een kotsommer naast zich. Als alle lagere energieën verdreven zijn, neemt Miguel plaats op de stoel naast zijn altaar, waar kristallen, stukken hout en andere relikwieën op liggen. In het midden prijkt de fles ayahuasca (spreek uit: ajoewasjka). Miguel: "Wat wil je leren? Waarom ben je hier?" Claire vertelt dat ze zich meer verbonden wil voelen, dat ze het gevoel heeft dat ze niet helemaal geaard is. Miguel: "We zullen zien wat de plant voor je kan doen." Dan is het Maartens beurt om zijn intentie uit te spreken. "Ik ben eigenlijk gewoon nieuwsgierig. Ik wil het over me heen laten komen." Miguel knikt bedachtzaam. "Dat kan natuurlijk ook." Stilte. "Dan gaan we nu drinken." Hij pakt de fles van het altaar en vult er een borrelglasje mee. Maarten zit op zijn knieën voor hem en slaat het in één

keer achterover. Nadat hij een stukje appel heeft gegeten tegen de bittere smaak, gaat hij op zijn matras liggen. Vanaf nu mag er niet meer gesproken worden. Hij moet het alleen doormaken. De trip duurt zeven uur. Miguel zingt liedjes, speelt op zijn gitaar, loopt rond met een klankschaal en last af en toe een stiltemoment in. Om het contact met de groep te verdiepen, drinkt hij mee.

Haringverkopers

Ayahuasca is een brouwsel van twee planten uit de Amazone: een liaan die de stof DMT bevat en een plant met een MAO-remmer. Die plant verschilt per gebied - de Amazone beslaat negen landen - maar de werking ervan is vrijwel identiek. De mix van die twee planten zorgt voor een hallucinogene ervaring met sterk bewustzijnsveranderende effecten. Twintig jaar geleden was het regenwoud van Zuid-Amerika de enige plek waar je ayahuasca kon drinken, onder begeleiding van een sjamaan. Nu is het overal verkrijgbaar. Arno

Adelaars, drugsspecialist en co-schrijver van het in het Duits verschenen boek *Ayahuasca* waarschuwt voor de gevaren van het westerse gebruik ervan. Voor zijn boek heeft hij langere tijd onderzoek gedaan in Latijns Amerika. "We leven in een geglobaliseerde wereld, dus ceremonies met ayahuasca spelen zich overal af. Of je nu in Nepal, Turkije of Nederland bent. Het is een wereldwijde trend. Het zijn exotische planten, dus die hebben een speciale aantrekkingskracht. Mensen denken hier dat ze het nemen als medicijn, maar er is vaak geen dokter aanwezig. In dit deel van de wereld hebben we geen tradities waarin mensen het duidelijk heel veel beter weten. Zelfs een Nobelprijswinnaar krijgt om z'n oren geslingerd dat het maar een mening is wat hij heeft ontdekt. In Nederland is er maar een handjevol mensen dat door een echte sjamaan is ingewijd. Toch zijn er heel veel mensen die zich zo noemen. Sjamanen zijn net haringverkopers: je hebt er geen diploma voor nodig om het beroep te kunnen uitvoeren." Adelaars

benadrukt dat sjamaan zijn een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt. "Je kunt geen vakantie nemen. Je bent het of je bent het niet en als je het bent, ben je het ook altijd. Maar nepsjamanen zien dat niet. Ze zien alleen dat sjamanen een bepaald prestige genieten en wat liedjes zingen. Het lijkt heel eenvoudig. Maar als je zonder sjamanistische achtergrond zomaar ceremonies gaat organiseren, vind ik dat getuigen van onwaarschijnlijke zelfoverschatting. Het zijn diepe ervaringen, en als je daar geen goede begeleiding bij krijgt, kan degene die drinkt schade oplopen. Sommige mensen hebben trauma's, niet eens bewust. En wat regelmatig voorkomt, is dat die aangehaakt worden door de ayahuasca. Als ze daar goede begeleiding bij krijgen, is de ayahuasca een medicijn. Zo niet, is er niets opgelost, of wordt het zelfs erger. In het Westen voelen mensen die een goede ervaring hebben gehad zich al snel geroepen dat aan anderen door te geven, terwijl een sjamaan in de Amazone wordt uitgekozen door de

Straatnieuws
#142013

plant. Daar horen allerlei rituelen bij. In het Westen denken mensen: je neemt iets en je wordt een beter mens. Dat is een materialistische kijk op de wereld. Nepsjamanen schermen daarmee. Ze zeggen: het geheim van het leven kan ik je geven. Maar je kunt wel inzichten krijgen; als je er niets mee doet, heb je er niets aan."

Neo-sjamanisme

Miguel noemt zichzelf geen sjamaan. "Dat zou nogal pretentius zijn. Ik faciliteer ceremonies. Ik heb geen sjamanistische opleiding, maar dat is ook niet nodig. Bij native indianen heeft een sjamaan een cultureel-sociale functie. Dat is in Nederland niet aan de orde." Desondanks vindt hij dat mensen bij hem in veilige handen zijn. "De afgelopen zes jaar heb ik gezien hoe het wel en hoe het niet moet. In een ceremonie met traditionele sjamanen uit Peru heb ik het fout zien gaan. Mensen werden psychotisch, vluchtten het pand uit en werden niet tegengehouden. In de stad heb je nu eenmaal te maken met een heel andere trilling dan in een bos met een uitgebalanceerde energie. Dus wat die sjamanen daar doewn, hoeft hier niet te werken. Voordat ik met ayahuasca begon, hield ik me al twaalf jaar bezig met energie: reiki en *personal clearing*. Dat zijn technieken waarbij je leert volledig aanwezig te zijn. Samen met ayahuasca vormt het een ideale kruisbestuiving." De manier waarop in

**'Je leert in een trip
om jezelf te helen,
de plant is de leraar'**

het Westen ceremonies worden gehouden, noemt Miguel 'neo-sjamanisme'. "Tradities worden gecombineerd met kristallen, technieken en kruiden uit andere delen van de wereld. Je bent op een ander continent, dus er is een andere energie. Zesduizend jaar is ayahuascagebruik beperkt gebleven tot in de Amazone, sinds vijftien jaar is het wereldwijd aan het doorbreken. Iedereen doet dat op zijn eigen manier." Bij Miguel is alles gericht op heling. "Ayahuasca wordt ook wel de *teaching plant* genoemd; je leert in een trip om jezelf te helen. De plant is de leraar. En de DMT maakt dat aanschouwelijk wat de plant wil laten zien. Ik maak mijn eigen brouwsel. Het gaat erom welke intenties je erin stopt, want alles is energie. Als ik niet lekker in mijn vel zit, maak ik geen ayahuasca."

Psychonauten

"Buiten de Sante Daimekerk (zie kader, red.) is ayahuasca verboden. DMT - hetzelfde stofje dat vrijkomt als je droomt en als je doodgaat, aangemaakt door de pijnappelklier - staat op lijst 1 van de opiumwet", zegt Daan van der Gouwe van het Trimbos Instituut. "Maar ayahuasca ontstaat pas als je twee planten samenvoegt. Dus als je de planten los invoert, is er volgens mij niet zoveel aan de hand. Het gebruik van ayahuasca is heel gering in vergelijking met bijvoorbeeld XTC en cocaïne. Het is geen middel dat je even tussendoor doet, daar is het te heftig voor. Het wordt voornamelijk gebruikt door psychonauten, mensen die trippen om hun bewustzijn te vergroten, en die weten waar ze aan beginnen. Wij krijgen er nooit vragen over." Ayahuasca is volgens Van der Gouwe niet verslavend, maar dat het een reinigende werking heeft, daar kan hij geen uitspraak over doen. "Wel kan ik me voorstellen dat sommige mensen dat zo ervaren. Ze krijgen inzichten die ze anders niet hadden gehad."

Donkere shit

Als de ayahuasca begint te werken, ziet Maarten allerlei rasters door de kamer lopen. Hij voelt zich verbonden met de kosmos, op een manier zoals hij nog nooit gevoeld heeft. Dan verandert hij in een jaguar. Eerst zijn poten, dan zijn hele lijf. Hij rent door een donker woud, maar hij weet de weg. En dan moet hij plotseling braken. In de emmer lijkt zijn kots wel te bestaan uit miljoenen krioelende beestjes - slechte, smerige onderkruipsels zijn het. Miguel: "Er wordt hier naar hartelust gekotst. Een belangrijk onderdeel van de ceremonie is loslaten. Het is zowel een fysieke als een emotionele reiniging, en dat kan er op allerlei manieren uit komen; zweet, tranen, ontlasting en braaksel. In het dagelijks leven heb je alles wat niet in je hoort veilig weggestopt, maar tijdens een ceremonie creëer je een onprettige omgeving voor lagere energieën. Dat kan je niet prettig noemen, want je wordt keihard met jezelf geconfronteerd. Een trip wordt vaak met drugs geassocieerd, maar daar leent het medicijn zich niet voor. Meestal moet je gewoon door je eigen donkere shit heen. Maar dan bereik je wel waar je vijftien jaar meditatie voor nodig hebt."

Zowel in Den Haag als Rotterdam worden Ayawashca ceremonies gehouden. Bij Sjamanistisch centrum Djoi (Antony Duykiaan 5, 3051 HA Rotterdam, 010 285 0236) en in de Barth Kapel (in het centrum van Den Haag, www.santodaime.nl).

reportage ayahuasca 17

Uitzondering op de regel

In de jaren '20 ontstond in Brazilië het Santo Daimegeloof, dat ayahuasca-tradities combineert met katholiek christendom. In 1995 werd daarvan het eerste kerkgenootschap in Nederland opgericht. Er zijn meerdere rechtzaken geweest om het ayahuascagebruik in de kerk aan banden te leggen, maar die hebben allemaal geleid tot vrijspraak op grond van het feit dat Santo Daime een erkende religie is en binnen de rituele context geen gevaar oplevert voor de volksgezondheid.

‘Het bleek niet moeilijk. Ook niet makkelijk. Het bleek eigenlijk tamelijk gewoon.’ Zo omschrijft Julia haar eerste ervaring op de tippelzone. Zij is het hoofdpersonage in drie van de 21 verhalen in de nieuwe bundel van Justine le Clercq: *Wegens Geluk Gesloten*. tekst Tanya van der Spek foto Mylène Siegers

> “Ik wil laten zien dat wat een ander extreem vindt, voor degene zelf heel gewoon is. Het verbaast mij altijd hoe mensen kunnen reageren met ‘Oh wat erg, hoe kunnen ze dat?’. Maar je hoeft niet meteen een trauma te hebben als je naar bed gaat met een man voor wie je niet hebt gekozen. Julia tippelt en gebruikt drugs, maar ze lijdt niet, ondanks alles is ze toch in control”, zegt Justine le Clercq (46). Ze is gek op al haar personages, maar Julia is speciaal. Want met het feuilleton Julia dat gedurende drie jaar in *Haags Straatnieuws* verscheen, startte in 2004 Justine’s schrijverscarrière. In 2011 kwam haar bejubelde debuutroman *De Roemlozen* uit, nu opgevolgd door de verhalenbundel *Wegens Geluk Gesloten*.

Welzijnswerk

Naast schrijven, doet Justine interim-klussen in het welzijnswerk. En ze heeft de expositie *Gratis is het woord* niet georganiseerd, met kunstwerken als reactie op het gelijknamige gedicht van Arnon Grunberg. Op haar vijftiende liep ze weg van huis (ze groeide op in chique kringen als dochter van kunstenaar Aat Verhoog) en heeft ze zes jaar gezworven en geslapen in de opvang, het tuchthuis, begeleid wonen of in het ergste geval een auto. Een periode die ze eerder als leerzaam en leuk ziet dan als vervelend. Veel van haar personages bevinden zich ook aan de rafelrand van de maatschappij. “Sommige zijn gebaseerd op mensen die ik heb moeten achterlaten omdat ik verder ben gegaan of omdat ze de dood vonden.” In haar boek leven onder anderen een meisje met een dwangneurose dat in overleg met haar autistische vriend in een bordeel gaat werken, een man die een zojuist aangerande vrouw naar huis brengt en een vrouw die haar aan aids stervende vriend, die ze uit de afkickkliniek kent, gezelschap houdt. Justine noemt hen ‘koene buitenstaanders en heroïsche verliezers’. “Het zijn stukjes leven. Het gaat meer om hoe de mensen met elkaar omgaan dan dat er per se iets gebeurt. Mijn interesse ligt bij de periferie van de solide maat-

schappij. Niet alleen daklozen en verslaafden. Ook kunstenaars en exorbitant rijke mensen vallen daaronder. Iedereen die bij *Man Bijt Hond* komt ongeveer. De middenmoot interesseert me niet zo.”

Red mij niet

Het boek begint met de muziektekst *Red mij niet* van Maarten van Roozendaal en dat is ook Justine’s visie: bestempel iemand niet als zielig. “We hebben een slachtoffermaatschappij gecreëerd en gebruiken slachtoffers voor de eigen politieke agenda. Lekker makkelijk, maar wat doe je iemand aan? Als je hem niet zo benoemt, hoeft hij zich daar ook niet naar te gaan gedragen.” In het boek zitten een dakloze, een

‘Oorlog of armoede, je redt het echt wel’

hulpverlener en een gemeenteambtenaar samen in een radioshow. Al gauw blijkt dat de dakloze nooit heeft gevraagd om zijn woning. Uit een ander verhaal: ‘Uiteindelijk werd de hele tippelzone onnodig verklaard. Niet door de meisjes, niet door de hulpverleners, niet door de klanten, maar door mensen die de tippelzone niet kenden, die politiek bedreven via de tippelzone.’ Justine: “Sommige dingen zijn in Nederland niet bespreekbaar, maar klassenjustitie bestaat wél. Ik werd als dakloze respectvoller behandeld door de politie omdat ze wisten wie mijn ouders waren. Het heeft me jarenlang kwaad gemaakt, daarom werkte ik hiervoor in de hulpverlening. Mensen zijn enorm flexibel. Zit je eenmaal in een situatie, dan is die heel normaal. Als er oorlog uitbreekt of je krijgt te maken met armoede, anticipeer je daar ook weer op. Je redt het echt wel.”

Koene buitenstaanders

Boekpresentatie:
24 november om 19.00 uur in Paagman, Frederik Hendriklaan 217, Den Haag.

Kunstexpositie *Gratis is het woord* niet: opening 8 november in het Atrium, Haags stadhuis.
www.gratisishetwoordniet.nl

De regionale radiopresentator had snijwonden in zijn gezicht van het scheren en had niet meer de moeite genomen het bloed weg te vegen. Nu zaten die stukjes geronnen bloed als dijken op zijn gezicht geplakt. Pech achtervolgde hem, hij had ook nog belachelijk veel overtollig nekvel. Detlef kwam overeind. ‘Dat is een nieuw woord voor allemaal regels waar zwervers aan moeten voldoen.’ De heer Selmani zuchtte. ‘We gaan een plaatje draaien mensen. Hier komt ie, kan het toepasselijker? Randy Crawford met Streetlife.’ Voor de heer Selmani iets kon zeggen vroeg Detlef aan hem: ‘Ben jij Marokkaan?’

Leen: zwerver
Detlef: maatschappelijk werker
De heer A. Selmani: gemeenteambtenaar

Zwerver Leen gaf geen antwoord. Hij keek naar de muur van zijn linkerhand. De presentator drong niet aan en herhaalde zijn intropraatje: ‘We praten vandaag met zwerver Leen en met hulpverleners over de effecten van de nieuwe werkwijze. De grote steden gaan alle zwervers aan onderdak helpen. Zo is het toch, meneer Selmani?’

‘Zo is het,’ zei de heer Selmani. ‘Alle mensen die op straat leven gaan wij helpen.’ ‘Deden jullie dat eerst niet?’ vroeg de presentator. ‘Jawel, natuurlijk,’ zei hij snel. ‘We helpen al jaren. We kijken niet weg. Maar nu komen ze in een traject.’ ‘Een traject, wat is dat?’ Detlef kwam overeind. ‘Dat is een nieuw woord voor allemaal regels waar zwervers aan moeten voldoen.’ De heer Selmani zuchtte. ‘We gaan een plaatje draaien mensen. Hier komt ie, kan het toepasselijker? Randy Crawford met Streetlife.’ Voor de heer Selmani iets kon zeggen vroeg Detlef aan hem: ‘Ben jij Marokkaan?’ ‘Ik ben een Arabier,’ zei de heer Selmani en knikte Detlef beleefd toe. ‘Zeer interessant volk, Arabieren. Ongelofelijke geschiedenis. Ik kijk veel National Geographic,’ zei Detlef. Na drie minuten zette de radiopresentator zijn koptelefoon weer op en begon het nummer af te kondigen en de gasten weer aan te kondigen. ‘Detlef, de zwervers die jij dagelijks meemaakt in de praktijk, hoe reageren die? Want zo is het toch, Detlef? Jij ziet die

mensen dagelijks. Jij weet wat er speelt op straat.’ ‘Dertig jaar,’ zei hij. ‘Dertig jaar lang weet ik al wat er speelt.’ ‘Dan ben je een echte expert! Meneer Selmani, u als gemeenteambtenaar hebt zeker wel veel aan zo’n man die al meer dan dertig jaar meeloopt.’ De heer Selmani’s zijdeachtige huid gaf geen plooitje prijs. ‘Wij zijn bij de gemeente blij met iedereen die zich voor deze groep bijzondere mensen inzet.’ De heer Selmani was nieuw, de jonge ster van de gemeentepolitiek. Detlef had ze vaker zien komen, die nieuwe sterren. Hij keek de heer Selmani aan terwijl hij zei: ‘Het is en blijft een bezuinigingsmaatregel. De gemeente wil alle zwervers van de straat. Wie wil dat niet? Het doet nobel aan. Maar wie niet aan de regels voldoet, die gaan ze over de stadsgrenzen jagen. Zoals onwelkome mensen in de middeleeuwen buiten de poort werden gezet.’ ‘Dat is een hele bewering,’ zei de presentator. Al die tijd had Leen niks gezegd. Leen, de oude Scheveninger. Hij had nog op de visvaart gezeten, net als zijn vader, en zijn grootvader, en zijn overgrootvader. Maar de laatste jaren viel er steeds

minder te varen, want de vis was op. Niet echt, maar volgens de tabellen, volgens de afspraken, volgens de visquota. Ook de vissers hadden nu een traject, dat dicteerde wat ze allemaal niet mochten en wel moesten. In dat traject stond dat je vooruit moest denken. Leen kon visen, maar niet vooruitdenken. Hij werd zenuwachtig van al die cijfers en contracten en inspecties. Leen schoof zijn stoel achteruit, verdween even half onder de tafel en kwam weer tevoorschijn met een schoen in zijn hand die hij op tafel zette naast zijn microfoon. De presentator vond het geweldig en lichtte zijn luisteraars in over de schoen op tafel. ‘Zo te zien een echte Van Lier-schoen,’ zei hij ook nog. Daarna vroeg hij aan Leen: ‘Ook jij zwierf en sliep buiten. Waar sliep je zoal?’ ‘In het bos,’ zei Leen. Leen stopte nu beide handen in de schoen en begon aan iets te pulken. ‘In het bos. Welk bos?’ ‘Het Scheveningse bos. Dat is vlak bij de haven. Vroeger zat ik op zee.’ Leen schoof naar voren op zijn stoel en probeerde met duim en wijsvinger de binnenzool uit de schoen te halen. Hij trok het ding er uit en legde die op tafel. ‘Maar Leen, vertel ons eens, wat zorgde ervoor dat je aan het traject wilde meedoen.’ ‘Het is er stil,’ zei hij. ‘Waar?’ vroeg de heer Selmani. ‘Je moet wel opletten,’ zei Detlef. ‘In het bos, het was zo stil in het bos,’ zei Leen, terwijl hij zijn schoen weer aan begon te trekken. Het zooltje had hij op de grond gelegd. ‘Leen woont nu op een kamer,’ lichtte de heer Selmani toe, ‘we kijken niet weg.’ ‘Bevalt je kamer?’ vroeg de presentator aan Leen. ‘Nee,’ zei Leen.

Verder lezen?

Los de cryptogram op pagina 21 op en maak kans op een exemplaar van het boek *Wegens geluk gesloten* van Justine le Clercq. (Prijs € 17,50 ISBN 978 90 5759 597 4)

en heroïsche verliezers

Ha redactie,

Even een compliment voor de nieuwe *Straatnieuws*. Van de heerlijke Elfie en de goudeerlijke Hans Visser t/m Kaasheld en Poephoofd raak! Ga zo door.

Een vriendelijke groet,
Rob Lubbersen

Beste Rob,

Dank voor je compliment! Fijn dat Straatnieuws zo bij je in de smaak valt. Wij hopen natuurlijk dat we een krant maken waar lezers blij van worden. Maar we weten nooit zeker of dat ook is gelukt. Daarom is het fijn dat je de moeite hebt genomen om het ons te vertellen. Mail ons ook gerust als je opmerkingen hebt, vragen of suggesties. Wij staan er voor open!

Vriendelijke groet,
Floor de Booys, Hester Heite
Straatnieuws

Beste redactie,

Mijn complimenten voor de cryptomaakster die me elke keer een glimlach weet te ontklossen. Knap hoe zij het Rotterdamse element erin heeft gebracht. Zo verruim ik mijn horizon nog eens :-) En met complimenten voor de krant als geheel. Ik moet wennen aan het verlies van het puur Haagse, maar zoals gezegd: verruiming van de horizon is niet verkeerd.

Vriendelijke groet,
Edith de Gilde

Beste Edith,

Dank voor de complimenten voor de crypto. Wij zullen deze doorgeven aan Mariëtte Storm die ze al sinds jaar en dag voor Straatnieuws maakt. En fijn dat je open staat voor veranderingen in onze krant.

Vriendelijke groet,
Floor de Booys

Uitslag van de vorige stelling:
Straatnieuws, voorheen Haags Straatnieuws, wordt nu ook in Rotterdam verkocht. Den Haag en Rotterdam gaan prima samen in één straatkrant.
Ja 83% Nee 17 %

vraag

Sommige mensen gebruiken het vanwege de hallucinerende werking, anderen vanwege de reinigende werking op lichaam en geest (zie pagina 16). Ayahuasca, verbieden of toestaan?

☐ Ja ☐ Nee **Reageer op de website** www.haagsstraatnieuws.nl

Advertentie

zoekt partners!

Deze bedrijven zijn onlangs al partner van de krant geworden. En zoals u ziet, is er nog genoeg ruimte voor het logo van uw bedrijf of organisatie.

Kessler

Straatnieuws is dé straatkrant van Den Haag: een eigenzinnige, betrokken krant die wordt verkocht bij supermarkten, winkels en stations door in totaal 175 dak- of thuislozen. Zij verdienen daarmee een kleine maar welkome aanvulling op hun bescheiden inkomen.

De krant wordt volledig subsidievrij gemaakt.

Wel zoekt *Straatnieuws* partners: organisaties en bedrijven die betrokken zijn bij de krant én bij wat leeft in de stad. Zij krijgen een flinke korting op advertenties en advertorials en een eervolle en dankbare vermelding op deze sponsorpagina. Daarnaast worden partners uitgenodigd voor de jaarlijkse *Straatnieuws*-lunch, samen met de Haagse burgemeester én *Straatnieuws*-

ambassadeur Jozias van Aartsen.

Interesse? Neem contact op met het campagne team van *Straatnieuws* via campagnes.hsn@gmail.com, en uw logo kan in de volgende editie van de krant al op deze pagina staan.

door Mariëtte Storm

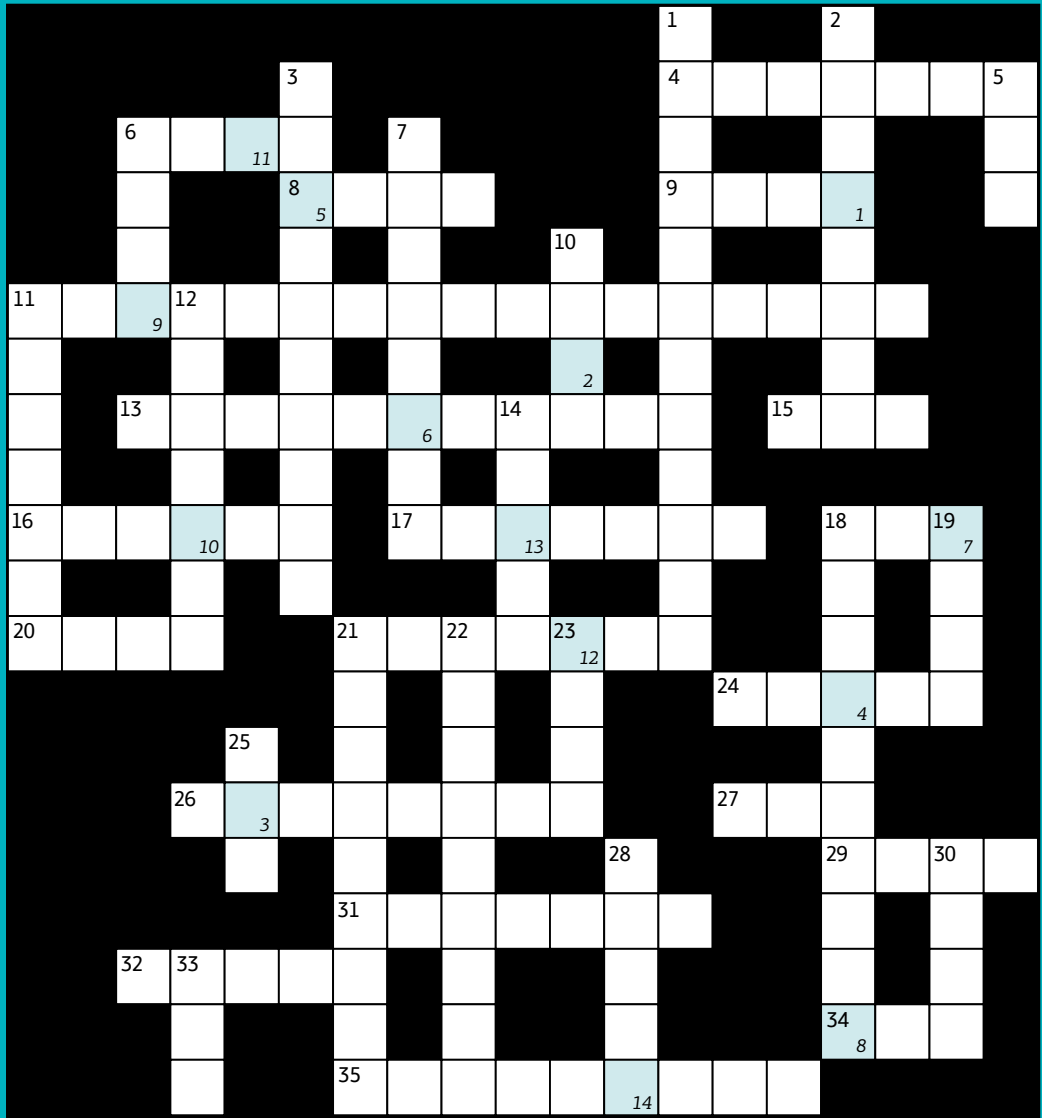
Horizontaal

- 4** Boekenwagen (7)
- 6** Koot en Bie waren het voorbeeld van zo'n kras oudje (4)
- 8** Hallo, wat een theater (4)
- 9** Huis als een kledingstuk (4)
- 11** Tijd voor een Rotterdamse schietpartij (17)
- 13** Westlandse familie van het schip met geld (8+3)
- 15** ... of ik schiet (3)
- 16** Nukkige bui (6)
- 17** Deze lijn klinkt maar kort vervelend (7)
- 18** Eén van de dieren uit het bekendste huis aan de Haagse Joh. De Wittlaan (3)
- 20** Als hij/zij heel was, zou hij/zij nog mooier zijn (4)
- 21** Zie 26
- 24 en 18 verticaal**
Amsterdammer die 100 jaar geleden in Den Haag, de eerste stappen zette op zijn kronkelige levenspad (5+10)
- 26 en 21**
Raamlichtje voor een Rotterdamse prostituee (15)
- 27** Dit (achternvoegsel) komt zo vaak voor (3)
- 29** Een watersporter glijdt erover in zee, een forens zit erin op de Utrechtsebaan (4)
- 31** Barbie (7)
- 32** Snel wapen (5)
- 34** Ach kom, het is Haagse bluf (3)
- 35** Woonplaats van Hans Brinkers? (9)

Verticaal

- 1** U hebt nog net de tijd om Eline Vere te (her)lezen (12)
- 2** Hier kun je hippe (Rotterdamse) vogels spotten (8)
- 3** Ligt aan de andere kant van de Tiber (10)
- 5** Als uw haar zo gaat groeien, moet u ophouden met deze Cryptoville (3)
- 6** Hoestbrood (4)
- 7** Tour van Jan Klaassen en Katrijn door Den Haag? (8)
- 10** Levendig metaal (4)
- 11** Dan komen de vossen, volgens de Haagse schrijver (1+6)
- 12** Deeltijdbaan (7)
- 14** Zien ze graag komen rond het oude en nieuwe Luxor Theater en in de buurt van de Denneweg (5)
- 18** Zie 24 hor.
- 19** Zat vroeger tussen Jet en vuur in (4)
- 21** Geen loszittende steek (5+4)
- 22** Op een scha(n)delijke manier aftrainen bij ADO en Feijenoord (9)
- 23** Zit aan de knoflookvoet (4)
- 28 en 25**
Houdt die vliegende jongen dan nooit op in Rotterdam? (5+3)
- 30** Waardeloze tennisliefde (4)
- 33** Kortgeleden en nog steeds niet (3)

227

227 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Uitgepuzzeld?

Als u bent uitgepuzzeld vindt u in de gekleurde hokjes een plek waar je moet zijn voor schitterende producten. Omdat *Straatnieuws* nu ook in de regio Rotterdam wordt verkocht, staan er behalve typisch Haagse, ook Rotterdamse opgaven en antwoorden in de Cryptoville.

Stuur uw oplossing vóór **maandag 28 oktober 2013** naar: Straatnieuws, postbus 63498, 2501 JL Den Haag of mail naar redactie@haagsstraatnieuws.nl

Straatnieuws verloot onder de winnaars de verhalenbundel *Wegens geluk gesloten* van de Haagse schrijfster Justine le Clercq.

De winnaar van crypto 226 is **Jan Roelfzema** uit Voorschoten. De roman *Goeroe* van Elfie Tromp wordt toegestuurd.

OPLOSSING CRYPTOVILLE 226:

't Grootste nieuws duurt maar drie dagen.

* * T * * * * * * * * * * S * *
* * A * * * H * D * T W O U D T * *
* * N A T I O N A L E * P * I * *
B I G * H * O * K * E * A * * L A M
O * * J E F F K O O N S * * O * * *
R * * A * T * T * S * M E N S A *
R A K E T * * T A P T O E * N * * *
E * U * E * * * * * U * T F O R T *
L U I E R * * E R I K * V * D * A *
* * T * * * * S * * * * L * I * L A
* * * * S P O T * D E H A A G S E *
* * * * N * * E * G * G * * * N *
* * * * U I E R * M A L E N * * * *
* * K E I * * * * L * N * O * * *
* * A * F O O I * W I G W A M * * *
* * P * M * * N * * T * I * E * * *
* * B E K O O R D * * E M M E N * * *
P * R * L * * * I * * * * P * B * * *
O P S T E L T E N * * G E L Y K * *
E * * * N * * * * * * * L * * * * *
P A R I S * * * * * * * * * * * * *

Straatnieuws geeft adresgegevens niet door aan derden, maar gebruikt deze incidenteel voor eigen mailings.

Uit

vr 18 oktober

13.00 **Maritiem Museum Rotterdam: Sex & The Sea.**

Een onthullende rondleiding over de tentoonstelling 'Sex & The Sea' (16+), over heimwee en seksuele verlangens van zeemannen die maanden zonder hun geliefde op zee verblijven en de verleidingen waaraan ze in onbekende havens worden blootgesteld.

€ 7,50- jeugd € 4,-
www.maritiemmuseum.nl

20.00 **DH: Club PIP: 10 jaar 3voor12 Den Haag.**

De lokale aftakking van VPRO's 3voor12 viert haar 10-jarig bestaan met een niet te missen jubileumfeest. Met o.a. FilosofischeStilte, Kinderen van Den Haag, Pop Up Animal Kids, Supra Naturals en Woot. € 5,-
www.3voor12.denhaag.nl

20.00 **DH: Binnenstad Den Haag: Haagse Pop Week.**

Tien dagen lang zijn er optredens van meer dan 100 bands en dj's. Ooit opgezet om het 15-jarig bestaan van het Haags Pop Centrum te vieren, is het popfestival inmiddels uitgegroeid tot een groot Haags muziekevenement met concerten, diverse seminars, workshops, debatten en nog veel meer. *Gratis.*
www.haagsepopweek.nl

za 19 oktober

10.00 **Van Nelle Ontwerpfabriek: Mama event, for all**

fabulous moms.

Twee dagen shoppen bij de leukste shops, inspiratie opdoen voor een bijzondere vakantie, innovatieve gadgets scoren, de beste cocktail ooit drinken en tip & tricks krijgen over zaken als beauty, food, opvoeding en verzorging. € 5,00
www.mamaevent.nl

10.00 **DH: De Broodfabriek: Gothic & Fantasy Beurs.**

Twee dagen lang worden in meer dan 200 kramen alle mogelijke Gothic en Fantasy artikelen aangeboden. Er staan optredens op het programma van individuele artiesten tot toneelgezelschappen, kunstenaars en bands! € 10,- jeugd € 3,-
www.gothicbeurs.nl

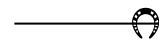
11.00 **DH: Grote Markt Den Haag: Knol d'Amour.**

Superhallo. Een ode aan de aardappel, het bloeien en de liefde. Wel eens verliefd geworden op een aardappel? Kies een aardappel, schil deze en schenken hem aan de Knol. Doorlopend van 11.00 uur tot 13.30 uur. € 3,-
www.grotemarktdenhaag.nl

zo 20 oktober

11.00 **DH: Piet Heinstraat: Pure Markt.**

De Pure Markt wil je graag kennis laten maken met verschillende leveranciers die zich

bezighouden met ambachtelijk en lekker eten, maar ook met creativiteit en duurzaamheid. *Gratis.*
www.puremarkt.nl

13.00 **DH: Ateliercomplex De Besturing: KOMPAAN (I'M) Beer Festival.**

Brouwerijen uit heel Nederland tappen hun speciaal bieren op deze unieke locatie. De brouwerijen worden vergezeld door drie eetgelegenheden welke werken met uitsluitend de mooiste producten. € 4,- voor een glas, dit glas wordt vervolgens gebruikt om gedurende de hele dag te laten vullen met de speciale bieren van de brouwerijen. De bieren worden gekocht met een muntje wat een waarde heeft van € 1,50.
www.kompaanbeer.nl

15.00 **DH: Theater Dakota: Patatje oorlog.**

De 9-jarige Kiek is bang omdat haar vader naar de oorlog gaat om mensen te helpen. Familiefilm naar het bekroonde boek Een kleine kans van Marjolijn Hof. (6+) € 7,-
www.theaterdakota.nl

di 22 oktober

20.00 **DH: Theater Ludens: Eternal Sunshine of the Spotless Mind.**

Speelfilm. Als Joel ontdekt dat zijn vriendin Clementine hem uit zijn geheugen heeft laten wissen, besluit hij in een vlag van woede en verdriet dezelfde behandeling te ondergaan. € 6,-
www.theaterludens.nl

wo 23 oktober

20.00 **DH: Paard van Troje: Haags Comedy Festival.** Festival voor Haags en regionaal komedietalent. Dit festival bestaat uit 6 Crowd Funding & Comedy dagen in september, twee halve finales in oktober en een spannende finale in november. Halve finale. € 8,-
www.haagscomedyfestival.com, www.facebook.com/haagscomedyfestival

do 24 oktober

16.00 **Bilbiotheek Feijenoord: Sla de koningin.** Altijd al willen leren schaken? Dit is je kans! Volg bij Bibliotheek Feijenoord de workshop schaken. *Gratis.*
www.bibliotheek.rotterdam.nl

vr 25 oktober

15.00 **DH: Laaktheater: Smaak van Laak.** Van vrijdag 25 tot en met zondag 27 oktober verandert Laak in een wel heel muzikaal stadsdeel. Muziek op straat, winkels, woonkamers en natuurlijk ook in het theater. *Gratis.*
www.laaktheater.nl

16.30 **DH: Kloosterkerk: Europalezing Oud-president van Zuid-Afrika.** Frederik W. de Klerk houdt de twaalfde Europalezing. Samen met Karel van Wolferen, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, geeft de Zuid-Afrikaanse oud-president zijn visie op 'Europa in de wereld'. € 9,-
www.europelecture.com

zo 27 oktober

15.30 **DH: Brasserie Archipel: Sunday Music @ Brasserie Archipel.**

Op elke laatste zondag van de maand jazz, latin, funk of soul. Judith Nijland, haar stijl varieert van swingende jazz-standards en verjazzde popliedjes tot soulballads. Met Judith Nijland (vocals), Alexander Beets (sax), Edgar van Asselt (piano), Uli Glaszman (bas). *Gratis.*
www.brasserie-archipel.nl

15.30 **Rotterdam: Bijnamen Wandeltour.** Het is een gewoonte in 'Rotjeknor' om nieuwe gebouwen direct te voorzien van een geestige bijnaam. Ontdek het centrum van Rotterdam aan de hand van de tientallen bijnamen. € 7,50
Rotterdampashouders € 5,-
www.scheurmailrotterdam.nl

di 29 oktober

20.00 **DH: Nutshuis: ADHD (Actueel Den Haag Debat).** Debat van BNA Kring Haaglanden, Haags Architectuurcafé, Het Nutshuis en Stroom Den Haag. Met shopologen, retail goeroes, de noodlijdende Haagse middenstand en de gemeente over funshoppen, megastores en de oplossing voor de noodlijdende winkelstraten. *Gratis.*
www.nutshuis.nl

20.15 **DH: De Nieuwe Regentes: DNR Filmclub.** Een plek waar film liefhebbers van uiteenlopende genres bijzondere films van ver weg of van langer

geleden kunnen zien. In oktober staat DNR Filmclub in het teken van de samenwerking tussen regisseur Werner Herzog en acteur Klaus Kinski. Mein liebster Feind. (1999) In this personal documentary, Herzog traces the often violent ups and downs of their relationship. € 5,-
www.denieuweregentes.nl

za 2 november

10.00 **DH: Binnenstad Den Haag: WATH Gayfestival - We Are The Hague.** Festival ter bevordering van de homo-emancipatie. WATH is een indoor pride met debatten, dans, literatuur, film en party's. € 7,50
www.wearethehague.nl

10.00 **DH: Muzee Scheveningen: Najaars Schelpendag.** De dag voor verzamelaars om hun collectie uit te breiden en elkaar weer eens te ontmoeten. € 2,50
www.muzee.nl

zo 3 november

15.00 **DH: Spuiplein: Holland Dance Massive: Duh Haagse kakkeähr.** Holland Dance presenteert de nieuwe versie van de Dansparade: de Holland Dance Massive. Duizend dansers brengen het Haagse Spuiplein in beweging. *Gratis.*
holland-dance.com

wo 6 november

14.00 **Bilbiotheek Alexanderpolder: Kunst van afval.** Den fantasie beestje van petflessen, een portemonnee van kartonnen drinkpakken, een bloem van wc rollen en bierdoppen of vogelhuisjes van melkpakken. Recycle je afval en doe mee met deze kunstzinnige workshop. Voor kinderen vanaf 4 jaar. € 3,-
www.bibliotheek.rotterdam.nl

20.00 **DH: SuperMarkt: The Secret Singer-Songwriter Sessions.** De SuperMarkt organiseert samen met The Secret Singer-Songwriter Society een gloednieuwe avond: The Secret Singer-Songwriters Sessions. *Gratis.*
www.supermarktdenhaag.nl

DH: een locatie in Den Haag
R: een locatie in Rotterdam

Straatnieuws
#142013

Straatnieuws
#142013

Straatnieuws
selecteerde uit de agenda
twee gratis of goedkope
uitjes voor u.

tip **2** t/m 19 december > **Sex & The Sea**

Dat de maritieme wereld een sexy randje heeft bewijst het Maritiem Museum Rotterdam met de nieuwe tentoonstelling 'Sex & The Sea'. De Britse filmregisseur Peter Greenaway en Nederlandse multimediaregisseur Saskia Boddeke nemen museumbezoekers van 16 jaar en ouder mee in de gevoelens die zeelieden hebben wanneer ze maanden op zee zijn en in onbekende havens verblijven.

Een zeemansleven betekent niet alleen vrijheid, avontuur en steden ontdekken, maar ook eenzaamheid, ver van huis zijn en eventueel je geliefde missen. De expo 'Sex & The Sea' laat bezoekers beleven hoe zeelieden omgaan met hun gevoelens van heimwee en seksueel verlangen. Gelden normen en waarden nog zo ver van huis en haard? Laat de passagierende matroos zich in verre oorden verleiden door exotische vrouwen in bordelen en cafés? Of zoekt hij juist houvast

met thuis door elke dag zijn liefde te schrijven? Heeft elke zeeman inderdaad in ieder stadje een ander schatje? Om een beeld te schetsen van de omstandigheden waar zeelui mee te maken hebben, interviewde het Maritiem Museum tientallen verschillende zeelieden. Openhartig vertelden ze hun verhaal: *"In Hamburg duwden collega's mij in een kamertje met de boodschap: Ga nou maar eens echt zeeman worden"*.

Om de romantiek maar ook harde werkelijkheid van maritieme lust vorm te geven, is het Maritiem Museum een samenwerking aangegaan met regisseurs Peter Greenaway ('The Cook, the Thief, His Wife & Her Lover', 1989) en Saskia Boddeke. In een filmprojectie laten de kunstenaars op poëtische wijze het verhaal van de geïnterviewde zeelieden samensmelten tot een geheel. Achtergrondbeelden verrijken deze indringende verhalen. Rondom

de filmprojectie wordt de beleving van verlangen lust in een rijke beeldentaal vormgegeven, gebruikmakend van poëzie, sound-scapes en museale objecten.

Voor meer informatie:
www.maritiemmuseum.nl

tip **2** vrijdag 25 t/m zondag 27 oktober > **Smaak van Laak**

Na een eerste succesvolle editie van Smaak van Laak in 2012 is het tijd voor een vervolg. Op 25, 26 en 27 oktober verandert Laak in een wel heel muzikaal stadsdeel. Met muziek op straat, in winkels, woonkamers en natuurlijk ook in het enige echte Laaktheater.

Proef muziek! Daar gaat het om tijdens de Smaak van Laak. En muziek proeven uit Laak betekent muziek proeven uit alle windstreken. Uit Armenië, Joegoslavië, Aruba, Suriname, Brazilië, Israël en uiteraard ook uit Nederland.

Wat is er precies te horen, zien en proeven tijdens Smaak van Laak?

Op vrijdag 25 oktober gaat het driedaagse muziekfestival van start met de lancering van de speciale Smaak van Laak audiotour door Spoorwijk. De tour is gemaakt in samenwerking met 50 rasechte Lakers. Later op de avond krijgt het muzikale talent van Laak een eigen podium onder de naam 'Pim Roos & Friends'. Op zaterdag vervolgt het programma zich met de muzikale boodschappentour die resulteert in een tas vol boodschappen en een hoofd vol muziek. De dag wordt feestelijk afgesloten met een braderie en straatfeest, inclusief muziekpodium, op de Goeverneurlaan. Ook op de derde en laatste dag van Smaak van Laak valt er van alles te beleven. Ga op muzikaal avontuur door Spoorwijk tijdens Expeditie Spoorwijk en ontdek talloze bijzondere plekken. In verschillende huiskamers in Spoorwijk en in het Laaktheater

kan je luisteren naar intieme luistervoorstellingen. Celliste Clara Rivière geeft een lunchconcert en Ruud Bergamin een Jazzcollege genaamd 'De Blues in de Jazz'. Er wordt een bijzondere installatie van geluidskunstenaar Ruud Bergamin tentoongesteld bestaande uit wijkgeluiden en interviews met bewoners van Spoorwijk. Tevens is er op zondag een jeugdprogramma samengesteld met muziekworkshops en voorstellingen.

Een groot deel van het programma van Smaak van Laak is gratis. Wel moet er voor sommige activiteiten een reservering gemaakt worden.

Voor meer informatie:
www.laaktheater.nl

Kaasheld & Poephoofd

DOOR
WWW.LAMELOS.NL

